

„Triester Zeitung“, ter ranila več oseb in umorila tudi vseučilišnika Angelo Forti, katerega mati, ki je bila izgnana že tri sene, je zblaznela, ko je videla umorjenega tudi zadnjega njenega ljubljena. Ves Trst se je takrat udeležil pogrebov usodepolnih zrtev.

Vojaška komisija preiskala je bombo ter jo je izpoznala za italijansko. Nato so aretirali Oberdank-a v Ronchi-ju v gostilni „al Moretti“. Zasačili so ga ravno spavajočega pri mizi. Njegov sodrug in sokrivec je pravočasno pobegnil. Bil je to lekarnar Ragosa iz Vidma (Udine). Zasedovala sta ju župan iz Verse, gosp. Giov. Baldasi in žandar Tommasini ter sta našla v kovčegu Oberdank-a več Orsini-jevih bomb. Oberdank je izpovedal svoj namen atentata na Nj. Veličanstvo cesarja Franca Jožefa, ki je imel tudi prisostvovati takratnim tržaškim slavnostim.

Oberdank bil je nezakonski sin. rojen v postranski ulici via Belvedere. Mornar Berenczicz poročil je bil njegovo tudi, nezakonsko mater. Mali Viljem pečal se je s čtivom Montesquein-a, Voltaira-ja, Mazzini-ja. Vsebine te literature ni prav razumel, ali boljše rečeno, ni mogel prebavljati. Ko je dovršil vseučilišče na Dunaju, vstopil je kot enoletni prostovoljec k polku št. 22, ki je takrat imel nalogo, iti na vojno v Bosno. Ko pa je prišel Oberdank v Trst, je kot dezertjer pobegnil v Italijo, kjer se je seznanil in občeval v kavarnah in takozvanih špelunkah z individui, zrela za vislice. Prostožidariji so ga začeli spoznavati in ga prisiljevali h kraljemorilstvu. Bil je pa že zaradi tatvine, izvršene iz zgolj gladi večkrat v zaporu in je sledujoč končal svoje življenje na vislicah. — Bodi to torej vzgled starišem, kajti le z eneržijo in inteligenco zamorejo ohraniti svojim otrokom luč prave vzgoje.

Italija primerja torej tega nezakonskega, rojenega v postranski ulici Belvedere z Garibaldi-jem, grofom Cavour, Mazzini-jem, Cairolli-jem, in drugimi. O, kakšna ironija!

Barzilai, minister iredentno, držal je 20. decembra lanskega leta, ob priliki obletnice obseženja delinkventa Oberdanka v Italijo svoje soverzivne in vroče govore proti Avstriji.

Živel je tudi ta v Trstu in se rodil v isti ulici Belvedere, ne daleč od svojega prijatelja Oberdanka. En stari trgovec v ulici Belvedere spominja se še obeh tako jasno in mi je dejal, da je bil Barzilai trgovski pomočnik, seveda zmiraj brez posla ter da še mu danes dolguje nekateri goldinar na živežu. Dejaj je, da mu že po vojni pošlje svoj račun in sicer brez zamudnih obresti?!

Gospod Rapagnetta podal se je v Genovo, da olepša s svojim petjem slavnosti na čast Oberdanka.

V Srbiji razvijale so se kakor v Italiji enake misli in ideje proti naši monarhiji in italijansko častnikarstvo izvajalo je Srbe h kraljemorilstvu. Princip in Kabrinovič izvršila sta v Serajevi ostudni umor — umor, ki je imel svoj odmev tudi v Italiji.

Senca Luccheni-ja, Caseri-ja in Bresci-ja zrcalile so se v dvoranah, kjer se je slavil kraljemorilski Oberdank in kjer so se menjale z ostudnim poljubom izdajalske ustnice Salandra, D'Annunzi-ja, Luzzatti-ja, Sonnina, Nathan-a, Barzilai-ja in drugih.

V istem dnevu in trenutku so prisegli srbski častniki umor ministra Pasič-a, kralja Petra in njegovega sina kneza Aleksandra. Hiša, v katero so bili pobegnili iz strahu pred umorom, bila je vsa od te morilske zarote podminirana. Poslanik Trubetzkoi svetoval je kralju, naj kakor najhitreje pobezne skozi Albanijo na morje, če se hoče še pravočasno rešiti. Uničili so se toraj automobili, da jih ne dobe zasledovalci v roke. Bilo jih je 148. Ko je kralj Peter zapustil Prizrend, je vskliknil: „Povera Serbia, consumatum est“! Prevideval je konec srbske armade na Kosovem polju, kakor l. 1389 od Murad paše.

Kakor rečeno, Kosovo polje je bilo za Srbe zmiraj usodepolno. Vuk Brankovič izdal je svojega knjaz Lazarja v bitki pri Prištini l. 1389. Tako so se polastili Turki pod vladno Murada paše teh dežel. V mirovnih pogajanjih Pasaroviza (20. julija 1718) pridružila se je Srbija Banatu, del Bosne pa je prišel pod Avstrijo.

Ni se torej čuditi, če pripade sedaj Srbija zopet k Avstriji, kajti le pod njo je zagotovljen

trajen mir in konec panslavističnih agitacij na Balkanu.

Italijanski list „Tribuna“ pravi, da se polastita po polomu srbske armade na Kosovem polju osrednji državi tudi morskih pokrajin ob Adriji.

V Belgradu bili so zmage gotovi, ker je srbska armada v času obstreljevanja prestolice od naše strani štela 180 000 mož. V Prizrendu, glavnem mestu Kosovega polja, koncentriralo se je bilo tudi 80 000 mož, od katerih 40.000 je bilo vjetih od Bolgarov. Ostali del izgubil se je v hribovju Albanije, kjer se še hoče proti nam vojevati. Primorani iz zgolj gladi, pomorili so svoje konje ter se nabajajo sedaj brez vseh sredstev Essad paša je izjavil, da je Črna gora že od Avstrijcev od treh strani obkoljena ter da želijo Črnogorci skleniti poseben mir z Avstrijo, kar je tudi uganil, ker se je to sedaj že uresničilo. Sicer pa se njegovim izjavam ni smelo nikdar mnogo verjeti, ker danes na primer sklene tajno zvezo z Italijo in Srbijo proti Avstriji, medtem ko že misli in šteje, koliko glav Italijanov ali Srbov bi jutri položil pred noge poveljnika avstro-ogrskih čet.

Prestolonaslednik Aleksander ojačil se je po desetih dneh svojega bega in podal z enim častnikom v Skutari, kjer je prejel od svoje stare matere, kraljice črnogorske nekaj živil, perila in en kg sladkorja. Čeravno so svetovali poslaniki četverozveze Pasiču, naj ne zaupa preveč Črnogorcem, ostal je vendar v Skutariju, kjer je pričakoval dohod generala Putnika, katerega so srbski vojaki, onemoglega vsled starosti, ležečega na goli slami v lesenem zaboju čez albanske hribe nesli.

S tem se je končal zadnji tragični prizor srbskega kraljestva, katerega kralj tava brez krone kot begunec po Italiji.

Dne 11. junija 1903 zjutraj padla sta po zločinski roki lastnih častnikov na ostudni način kralj Aleksander in kraljica Draga. Ravno isti morilski častniki proklamirali so dne 25. junija 1903 Petra Karageorgjeviča kot naslednika na kvrvi prestol srbske države. S krvjo omadežavanimi rokami prijel je kralj Peter žezlo vlade, obdan in odvisen zmiraj od morilske zarote. Senci tako tragično umorjenega kralja Aleksandra in Drage pa spremljate danes brez miru tavajočega kralja Petra na svojem begu, kamor je nesel pozdrave Principa, Kabrinoviča itd., pravih naslednikov Oberdank-a, Luccheni-ja, Caseri-ja, Bresci-ja in drugih, nahajajočih se še polnoštevilno v Italiji.

Rapagnetta, Barzilai in Salandra sprejeli pa so došlega kralja Petra kot sobrata in ga blagrovili kot pravega orjaka serajevskega zločina.

Po razrušenju Srbije se je duh panslavističnega mišljenja popolnoma polegel. Že se razširja nemška kultura po celem Balkanu, že razprostrata nemški in avstro-ogrski orelnonosno svoje peruti od Donave do grenkega morja temne Albanije.

Znani zgodovinar prof. dr. Friedjung je dne 6. decembra 1915 izjavil v trgovski zbornici med drugim sledeče: „Dandanašnja vojna iznajdla je novo Ameriko, ker je že jasen velik trgovski problem osrednjih držav od Severnega morja do Indijskega oceana.“

Dr. Friedjung razvidi iz osrednje Evrope že cvetočo prednost v trgovinskem in industrijskem razvitku proti daljnem Orjentu in v tem izrpanje zlatih vrelcev prihodnjega finančnega blagostanja.

Italiji pa, ki je hujskala v vojno proti nam, posluževajoč se starega izgovora oprostivne od Avstrije ogroženih ljudstev, čestitamo, da je postala sužnjica cestne politike in teh poštenih, v našem naslovu imenovanih oseb.

Mali kralj naj si vzame za vzgled svojega prijatelja, nekdanjega kralja Petra Karageorgjevič, in uvidel bode, da pride tudi on prej ko slej skozi politiko zgoraj imenovanih poštenjakov do enakega, če ne še hujskega konca. Še niso izkoreninjeni nasledniki Orsini-ja in Meldola, katerih bombe so se tudi že v tehničnem oziru mnogo izboljšale. Še žive v Ravenni, Anconi in drugih mestih anarhisti, večji enakih sličnih atentatov. V blaženi Italiji je kraljemorilstvo na dnevnem redu kakor v Srbiji.

Mi pa spoštujemo naše Muzulmane, Bolgare, Bosnjake in Dalmatince, ker gotovi smo,

da nas ne bodo nikdar izdali, ker prisega jakih, bil je sveta in častna beseda več nego življenje, o čem v te

Videli bomo, kako bodoje nasolile Itaken šele potudi angleške in ameriške banke. Izgubila bo svoja kolonijalna ozemlja in obremenila itak ogreženo in ubogo ljudstvo z novimi dolgovi, kar ro bode izdajalca vrglo iz prestola in posadirepublikanca na njegovo mesto.

(Spanje) noče priti, ako nas mučijo bolečine, ako trpa na preveliki nervoznosti, ako pričnejo vse rane zopet boleti in raznem bolehnem trpljenju. Za take slučaje opozarjamo zopet Fellerjev, bolečine odpravljajoči, živce pomirjajoči rastlinski esencij fluid z zn. „Elsa“-fluid. To izobno domače sredstvo učinkuje na bolečinah razne vrste izredno blagodejno, pomiri živce in prizaželjeno spanje. Mnogo čez 100.000 zahvalnih pisem in zdravniških priporočil potrjuje visoko vrednost tega dobrega drugega sredstva. 12 steklenic stanajo povsod samo 6 kron fra. Edino pristno od lekarnarja E. V. Feller, Stubica, Elsa-trg št. 11 (Hrvaško). Istotam se lahko naroči Fellerjeve, milo odvajalne barbara-kroglice z zn. „Elsa“-kroglice. One so najprijetnejše odjedaj so pjalno sredstvo sigurnega, neškodljivega učinka in imajo pred pred dražičnimi, črevesju škodljivimi odvajalnimi sredstvi, štakljice stane franko 4 K 40 vin. Oba domača sredstva naj bi vedno v hiši. Koliko jih imti od bolečin, ki jim jih povzročkurja očesa; vzamemo nož, ki je v takih slučajih že mnogotnapravil nesrečo. Takim čitateljem bi bilo lahko z malim desetovodja. nam in hitro pomagali, ako bi naročili za 1 in 2 kroni Fellerjevega uničevalca kurjih oces. (el)

Prve številke

„Štajerca“

v novem letu 1916 prišle so v roke naših prijateljev.

V tem letu stal bode naš list istako na stališču našega naprednega, avstrskega ljudskega mišljenja. V prav nobenem ozir se nismo in se ne bomo nikdar spremenili. Kajti mi hočemo, da ostane

Štajerc

tudi v bodoče zvesti zagovornik ljudskih pravic. Obračamo se tedaj na vse cenjene naročnike somišljenike in prijatelje, da naj nam in oni s novem, kakor upamo v vsakem oziru, sreravi vrstinejšem letu

zvesti ostanejo

ter da naj z vsemi močmi na razširjenju listin njegovih načel delujejo.

➔ Vsakdo naj bode naročnik „Štajerca“!

➔ Vsakdo naj podpira „Štajerca“!

➔ Vsakdo naj pridobiva novih naročnikov „Štajerca“!

➔ Vsakdo naj zahteva po gostilnah, brnicah, v trgovinah kakor tobak-trafikah „Štajerca“!

➔ Vsakdo naj pošilja svojim sorodnikom bojišču „Štajerca“!

Tako bomo razširili krog svojih prijateljev s tem pa tudi povečali in izboljšali list.

Živijo Štajerc!

Izpred sodišča.

Obsojeni češki urednik.

Stanislava, januarja. Redakter Otob Čermak v Klatovi na Češkem je izdajatelj lista „Šumavan.“ Avgusta meseca leta 1914 v svojem listu ponatisnil nekaj odstavkov knjige vseučiliškega profesorja dr. Daneša. Šrinajst dni po obelodanjenju dotične številke je državno pravdnništvo zaplenilo in odredilo proti Čermaku sodnijsko preiskavo. Takrat, bilo kazensko postopanje vstavljeno ali man meseca l. 1915 zopet obnovljeno. Pri zopet razpravi je bil Čermak oproščen. Državno pravdnništvo pa je vložilo rekurz. Odrejena je bno nova obravnava in je bilo delegirano sodišče Stanislavu. Urednik Čermak, ki je zdaj pri v